

Зміни, що стосуються відпусток

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин» № 2352-ІХ вніс ряд змін щодо надання, оплати, видів відпусток. Зміни, внесені до Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» діятимуть, як і сам цей Закон на період дії воєнного стану, на відміну від змін до Кодексу законів про працю України та Закону України «Про відпустки».

Розглянемо зміни до КЗпП в частині відпусток та Закону України «Про відпустки»:

1) Відпустки у разі переведення працівника на інше місце роботи. Починаючи з 19.07.2022 у разі переведення на інше місце роботи, якщо у працівника залишилася повністю або частково не використана щорічна основна або додаткова відпустка, роботодавець зобов'язаний виплатити грошову компенсацію за неї, тобто повністю розрахуватися з працівником за невикористані відпустки. На новому місці роботи за переведенням у працівника починається його новий робочий рік для нарахування, обчислення відпусток, а отже й право на використання першої відпустки на новому місці роботи виникає відповідно до ст. 79 КЗпП.

2) Обчислення стажу роботи, що дає право на щорічну відпустку. До стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку зараховуються час, за який працівник отримував заробітну плату повністю або частково (у тому числі час оплаченого вимушеного прогулу, спричиненого незаконним звільненням або переведенням на іншу роботу).

Оскільки, відповідно до ст. 119 КЗпП, за працівниками, призваними на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або прийнятими на військову службу за контрактом, у тому числі шляхом укладення нового контракту на проходження військової служби, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення зберігається лише місце роботи і посада на час призову, а заробітна плата не нараховується, то цей період не враховується для обчислення стажу роботи, що дає право на щорічну відпустку.

3) Строки виплати заробітної плати за весь час відпустки. Ми звикли, що заробітна плата працівникам за весь час щорічної відпустки виплачується не пізніше ніж за три дні до початку відпустки. Після 19.07.2022

така заробітна плата виплачується до початку відпустки, якщо інше не передбачено трудовим або колективним договором.

За коментарями Мінекономіки: заробітна плата за весь час відпустки у загальному випадку повинна бути виплачена не пізніше моменту початку відпустки. Моментом початку відпустки доцільно вважати нуль годин нуль хвилин першого календарного дня відпустки, зазначеного у рішенні про її надання.

При цьому, трудовим або колективним договором можуть бути встановлені інші умови здійснення такої виплати. Закон прямо не визначає заборони можливості визначення у колективних чи трудових договорах термінів виплати, що припадають на період після початку відпустки.

Водночас, відповідно до статті 9 КЗпП умови договорів про працю, які погіршують становище працівників порівняно з законодавством України про працю, є недійсними.

Як правило, умови, в т.ч. договорів про працю, щодо відтермінування належних працівникові виплат на більш пізній момент вважаються гіршими у порівнянні з умовами виплати їх у гарантований законодавством термін або раніше. З метою уникнення конфліктів і спорів вважаємо недоцільним при укладенні договорів вносити до них положення, що не відповідатимуть нормам статті 115 КЗпП.

Слід також зазначити, що на сьогоднішній день, якщо в колективному договорі зазначено чітке формулювання щодо строку виплати заробітної плати за весь час відпустки, потрібно притримуватися цих строків доки не будуть внесені зміни у колективний договір.

Правовий інспектор праці ПМГУ
Тетяна МОСІЙЧУК